

nili versko prepričanje in ljubeče srce do bližnjega. To imaš posebno letos storiti, ko se je volilna pravica precej razširila; zato se je posluži, vporabi jo, ne zanemari je. V novi, peti kuriji smeš voliti, ako imaš 1. avstrijsko državljansko pravico, 2. ako si dopolnil 24 let, 3. ako si preživel šest mesecev pred razpisom volitve na kraju, v občini, kjer se voli. Ako bi se tedaj naznanila volitev dne 1. marcija l. 1897., moraš vsaj od 1. septembra l. 1896. sem v istem kraju prebivati, to je pol leta.

V peti kuriji sme se enkrat voliti tudi vsak, kdor je že v kaki drugi kuriji volil, ker ta nova, peta kurija je občna, splošna. Kdor pa 1. nima treh, ravnokar navedenih lastnostij, ne sme voliti, tudi 2. oni ne, ki ima jeroba ali varuha, 3. ki dobiva podporo iz javnega ali občinskega premoženja, niti 4. oni ki je v »konkursu«, dokler se stvar pred sodnijo ne poravna, kakor tudi 5. oni ne, ki je prišel zavolj kakega zločina ali obsojbe ob državljansko pravico. (Konec prih.)

Cerkvene zadeve.

O Marijin otrok, čuj in beri!

Blaženi, ki bodo Tebe zidali!
Tob. XIII, 16.

V Mariboru se stavi preblaženi Devici Mariji, Materi Milosti, na čast nova cerkev in sicer iz milodarov hvaležnih Marijinih otrok. Ustanovila se je v ta namen v frančiškanskem samostanu posebna družba za zidanje nove cerkve. Vsak družnik daruje najmanj 5 kr., to je 10 helarjev nove veljave vsaki mesec — na leto 60 kr., to je 1 krono in 20 helarjev za Marijino cerkev. — Duhovne dobrote te Marijine družbe so precej velike. Stoji namreč ta družba v posebnem varstvu sv. starišev preblažene Device Marije, sv. Joahima in sv. Ane. Razun 15 svetih maš, ki se vsaki mesec in vsako leto služijo (glej pravila § 5 b), bereta se še vsaki dan dve sv. maši in sicer ena za vse žive in druga za vse rajne družnike in dobrotnike. Namen je ta, da bi po mogočni priprošnji Matere milosti vsi živi družniki in dobrotniki dosegli enkrat blaženo smrt in vsi rajni bili hitro rešeni iz ognja vic. Ko bode nova cerkev dozidana in družba preneha, pridejo vsa imena družnikov k podnožju čudodelne podobe Matere Milosti in se bodo tam hranila za večni spomin. — Vrh tega se še vsak družnik udeleži vseh molitev, dobrih del, božjih potov in daritev sv. maš, ki se v namen te družbe opravljajo. Prosimo torej v imenu preblažene device Marije, Matere Milosti, vse hvaležne Marijine otroke, naj pristopijo k tej družbi in nam pomagajo dovršiti veličastno svetišče Matere Milosti. Veliko jih je sicer že pristopilo — naša družba šteje zdaj 40.000 udov — vendar veliko družnikov in milodarov še pričakujemo in potrebujemo, če hočemo to bogoljubno delo tudi srečno dokončati! — Imamo namreč namen, da bi ta Marijina cerkev bila ob enem spomin sedemstoletnice rojstva velikega čudodelnika in čistilca Marijinega, sv. Antona Padovanskega, ki se je po mnogih krajih in deželah 15. avgusta 1895 slovesno obhajala, kjer se ta čudodelnik celega sveta časti in na pomoč kliče.

Nekako hočemo tudi s tem bogoljubnim delom oživiti in obuditi češčenje in zaupanje do sv. device — mučenice Filumene, ki se je še pred kakimi 40 leti na Slovenskem čistila in se tudi kazala čudovito pomočnico v brezštevilnih stiskah in nadlogah našega pozemeljskega življenja — zatorej bodeta imela tudi sv. Anton Padovanski in sv. Filumena svoji lastni kapelici v novi Marijini cerkvi. Veliko je naše zaupanje, da bode Marija, Mati Milosti, v tej cerkvi velike milosti delila in

da bodeta ta čudodelna svetnika v tem Marijinem svetišču razodevala, kako velika in mogočna sta pred božjim obličjem v nebeškem kraljestvu.

Ker smo prepričani, da ima preblažena Mati božja veliko otrok in čistilcev med pobožnimi Slovenci in da se češčenje in zaupanje do sv. Antona Padovanskega in sv. device-mučenice Filumene vedno bolj razcveta in širi, trdno zaupamo, da se bo še veliko Marijinih otrok za našo družbo oglasilo in svojo ljubezen in zaupanje do sv. Antona in sv. Filumene s tem pokazalo, da nas v našem blaženem pa tudi trudapolnem delu podpirajo! Ko so naš milostivi knezoškofo 10. avgusta 1893 — na dan blažene smrti veličastne device-mučenice sv. Filumene — blagoslovili podzidje in položili temeljni kamen za Marijino svetišče, so po presveti daritvi sledeče besede izgovorili: »Pri oltarju sem danes prosil plačevalca vsega dobrega, naj milodare dobrotnikov za to hvale vredno delo s časnimi in večnimi dobrotami povračuje. Imena radodarnih dobrotnikov niso sicer znana pred svetom in niso zapisana v očitnih listih — pa ta imena so gotovo zapisana v bukvah življenja. Preroške besede pobožnega Tobija čez krasno Jeruzalemsko mesto in njegov veličastni tempelj: »Blaženi, ki bodo Tebe zidali« se bodejo tudi nad vsemi tistimi izpolnile, ki s svojimi milodari pomagajo zidati to Marijino cerkev. Amen, amen Van pravim: Vsi, ki s svojimi milodari pomagajo zidati to Marijino cerkev, pridobijo si pravico do večnega sedeža v nebeškem kraljestvu!« — Predragi Marijini otroci, premislite te globoke besede v duhu sv. vere ter hitite ubogim očetom frančiškonom na pomoč, pomagajte jim zidati cerkev, ki bode posvečena preblaženi Devici Mariji, Materi Milosti, in posebnemu češčenju čudodelnih svetnikov sv. Antona Padovanskega in sv. device-mučenice Filumene!

Sklepamo našo ponižno prošnjo z geslom, ki smo si ga izvolili za naše bogoljubno delo in v katero stavimo celo svoje zaupanje; tako-le se glasi:

Vse po Mariji! Vse za Marijo!
Vse v Mariji! Vse za Marijo!

Frančiškanski samostan v Mariboru.

O. Kalist Heric,
gvardijan in predsednik Marijine družbe.

Gospodarske stvari.

Kako se ribe shranjujejo?

Naravno je, da žive ribe moremo le v vodi, v posebno zato napravljenih zabojih ohraniti. Ker je pa že marsikateri, ki si je ribe v take zaboje ali trušice vložil in hranil za prodajo ali postni čas, skušal, da mu jih je vendar več zbolelo ali poginilo, ter imel znatno škodo, zatorej hočemo govoriti, kako se z ujetimi ribami ravna, da bodo dolgo zdrave in užitne ostale.

Precej trpežne so borove deske ali late za napravo takih zabojev. Deske se od vseh strani razun dna precej gosto navrtajo (preluknjajo), ali pa se zaboj iz lat zbije. Luknje ali špranje morajo precej velike biti, seveda primeroma manjše od rib.

Zaboj mora imeti vratica s ključavnico. Če so luknje ali špranje premale, oziroma preozke, se lahko z ribjo žlema, katero ribe vedno izpuhavajo in z raznim blatom, ki z vodo pride, zamašijo. Če ta žlema ne more skoz luknje ali špranje vedno odhajati (odplaviti), so ribe primorane to nesnago požirati, kar rodi bolezen, začnejo smrdeti, jim luskine odpadejo, večkrat postanejo krastave in poginejo. Zato je potrebno, da se z ribami napolnjeni zaboji večkrat pregledajo in osnažijo, ker sedaj ti je jasno, da se celo v čisti, tekoči

vodi lahko zamašijo in poginejo. Lastnik pa, ki pogosto uzroka vedel ni, si ni mogel raztolmačiti, da so mu v čisti, tekoči ali globoki vodi v zaboju ribe zbolele, in dostikrat je kdo na sumu, da je ribe otroval. Iz tega je razvidno, da mora zaboj zadosti velike luknje ali spranje imeti, ter večkrat osnažiti. Pogosto pa zaboje vidimo, da imajo le na vrhu ali eni strani luknje, in taki so malo vredni.

Rib se le toliko v zaboj dene, da morejo vsaka posebej prosto plavati in se na straneh drgati, da se tako stare žleme oprostijo. Tudi je dobro na dno razne kamene vložiti, da se po njih drgajo. Te zadnje besede bi lahko kdo krivo razumel, zato še povemo nekaj o ribji žlemi. Če ribo z roko primeš, jo moraš kaj previdno prijeti, da ti ne spolzne, ker je vedno polzka, žlemasta. Od kod pa pridejo te žleme?

Kakor je vsaka koža z gostimi, nevidnimi luknjicami obdana, tako je tudi ribja, skoz katere odhaja žlema. Če žlema predolgo na ribah ostane, se strdi, se je riba hoče na vsak način oprostiti, zato se začne po kamenju, koreninju ali drugih delih drgati. Če je pa zaboj prenapolnjen ter ne morejo proste plavati in gibati ter žlema odstraniti, tedaj postanejo bolne, če se pravočasno zaboj ne osnaži.

V zaboje se vsaka vrsta rib posebej, p. karpi skupaj, ščuke skupaj itd., devajo, in jim potrebne hrane priskrbimo. Prve dni, ko so še znemirjene, nočejo jesti in se le čez par dni, ko se že glad oglasi, jim živeža damo. Karpi jedo kruh, kuhan krompir in razne druge ostanke. Ščuke moramo krmiti z malimi ribami ali drugimi mesenimi ostanki. Ribe živé tudi brez jedi dolgo časa, pa potem močno shušajo. F. P—k.

Sejmovi. Dne 18. januarija v Petrovčah, Tilmiču, pri Sv. Petru v Gornji Radgoni, v Kapelah in Marenbergu. Dne 20. januarija v Arnovžu, pri Sv. Lenartu v Slov. gor. in pri Sv. Mohorju pri Rogatcu. Dne 21. januarija v Teharjih in na Bregu pri Ptaju (za svinje.) Dne 22. januarija v Mozirju in na Bizeljskem.

Dopisi.

Iz ljutomerskega okraja. (Gospodarsko in politično društvo.) Delavci imajo dobro razvito časopisje in urejena društva, nastopajo povsod v celokupnosti ter so že na tak način mnogo pridobili. Uradniki postopajo istotako skupno in so dosegli sedaj zvišanje plač za 12 milijonov, katere bodo tudi kmetje pomagali plačevati. Kmetje, storite i vi tako! Večno godrnjanje záse o slabih letinah, vedno večjih davkih in o težavnem gospodarstvu nič ne koristi. Dosedanja ureditev gospodarstva ne zadostuje nikakor več vedno rastočim potrebam; prišle so nove potrebe in za té-le je treba novih gospodarstvenih sredstev. Gospodarsko stanje kmeta se mora zboljšati! Naše kmečko ljudstvo mora spet dobiti trdno gmotno podlago, na kateri bode moglo še doseči politično izobrazbo in splošno omiko. V tem oziru deluje »Gospodarsko in politično društvo za ljutomerski okraj«, katerega se kmetje trdno oklepajte, na kojega shode pridno zahajajte ter tu skupno izrazujte svoje želje in težnje! Kmetje, v celokupnosti zastopajte ob takih prilikah svoje interese, in na vas se bode moralo ozirati!

Iz Celja. (Cerkveno petje.) Kakor že večkrat, tako so tudi o božičnih praznikih cerkveni pevci pokazali, kaj da zmorejo. Pri polnočnicah se je pela v mešanem zboru Foersterjeva »Missa in honorem Sanctae Caeciliae« prav izborna. Za ofertorij se je pel Hlad-

nikov »Laetentur coeli«, predpisan koral pa sta jako lepo prednašala čč. gg. Josip Potovšek, kaplan, in Josip Kardinar, gimnazijski veroučitelj. Po sv. maši pa so zapeli pevci nekaj slov. božičnih pesmij. Na orgljah je izvajal g. Brvar nekatere fuge od Bacha in Körnerja. Na božični dan ob 10. uri pa se je pela latinska maša od Gruberja, op. 15., za četiri mešane glase in šest instrumentov. Prednašala se je res umetniško, za kar gre pač največja hvala neumornemu delovanju gosp. organista Brvarja in pa požrtvovalnosti pevk in pevcev, kateri vedno tako radi sodelujejo, in sicer kot zasebni pevci in ne kot udje pevskega društva. Pel se je tudi predpisani ofertorij od Trescha ter Foersterjeve responsorije za četiri glase. Na sv. Stefana pela se je maša, kakor pri polnočnicah ter Brvarjev »Tantum ergo«. — Z veseljem smo opazili, da se je v zadnjem času cerkveni pevski zbor jako pomnožil, posebno gledé ženskih glasov. Zeleti bi bilo, da bi postale vse nove pevke tako izurjene, kakor sta znani dve gospodični! Pri moških glasovih je tenor še vedno slabo zastopan, pa tudi ta nedostatek se gotovo v kratkem popravi. Torej le pogumno naprej! Boleslav.

Iz Št. Jurija ob juž. žel. (Zborovanje) Cesarjevič-Rudolfovega sadjerejskega društva dne 20. dec. je bilo radi neugodnega vremena precej slabo obiskano. Kljub temu se je zbralo okoli 30 mož in iz sosednje župnije Slivnice g. župnik Kozinc in g. nadučitelj Kurbus. Predsednik, g. dr. G. Ipavc, navaja v začetku, da je dobilo društvo pri sadjarski razstavi v Celju častni diplom in da se je okoličanom za lepo sadje razdelila vsota 85 gld. Nadalje poroča, kaj je storilo društvo tekom leta in predlaga, naj bi se do prihodnjega zborovanja posvetovalo, kako naj društvo proslavlja 50letnico vladanja našega presvetlega cesarja in mu kliče trikratni živio. — Gosp. potovalni učitelj Belé nas je s svojim zanimivim govorom prepričeval, da si zamore kmet s pravnim obdelovanjem sadnega drevja svojo materijelno stanje zelo poboljšati. Razlagal je nadalje, kaj je treba po zimi s sadnim drevjem početi in povdarjal posebno mazanje drevja, izrezavanje kron in gnojenje. Nekaterniki prosijo, da bi predsednik naročil umetna gnojila. Gosp. Belé se pohvalno izreče o št. -jurski občini, katera goji le izredne in najboljše vrste, katerih le malo kje najde. — Čast. g. župnik Kozinc častita v imenu vsega društva g. predsedniku, da je bil imenovan cesarskim svetovalcem. Predsednik se zahvali vsemu društvu, kakor tudi g. Belé-tu in s tem sklene zborovanje. Na svidenje v spomladi!

Iz Vitanja. (Obdarovanje.) Letos se je že tretje leto v Vitanju razdelilo pred božičnimi prazniki ubogim šolskim otrokom na tukajšnji trirazrednici mnogo daril, obleke in obutve. Vsa darila so stala letos v denarju 184 gld.; zraven pa še nekaj kap in klobukov, katere je daroval g. Jankovič in 30 kril, darovanih od gospe Marije Jaklin. Vsem dobrotnikom naj božje dete Jezus obilno povrne! Ta darila so posebno letos kaj dobro došla ubožnim otrokom, ker mnogoteri naši farani vsled slabe lanske letine, osobito pa vsled lanske toče hudo silo trpijo. Živinska kupčija pa je skoraj vsa prenehala; tudi les gre slabo v ceno. Veliko jih je po naši župniji, ki že mnogo časa sem živijo samo ob tem, kar si kupijo. Kupovati si morajo pa vse razun vode. In kje je še žetva? Ker je letošnja zima brez snega, je to premnogim v silno škodo. Ne morejo namreč zvrh Stenice in iz Javorja spravljati drv, katerih je tam na stotine in stotine sežnjev nakupičenih. Drva se zamorejo spravljati do ceste le po saneh na snegu — zguba in škoda je torej za lastnika in za delavce silno velika. Naj pri tej priliki zahvalo izrečem blagim Zrečanom, ki so po g. kaplanu Salovenu poslali za naše po toči po-